

József: ősatya, előkép, próféta

Gyöngyösi Csilla

Vallástudományi önképzőkör 2012. március 28.

Összeérnek-e egymással a vallási hagyományok? Lehet-e a hagyományok alapján vallási párbeszédet folytatni? Van-e olyan közös nevező a három nagy monoteista világvallásban, amely lehetőséget adhat a párbeszédre? Van-e értelme egy ilyen párbeszédnek?

József mindhárom monoteista világvallásban, és mindkét nagy korpuszban szerepel. Nem kulcszereplő, de a története mégis annyira fontos, hogy bekerült a Koránba is. A Biblia szinte népmesei részletességgel és dramaturgiával ír Józsefről, a Korán a történet magyarázatát adja. Közelebb visz-e bennünket a saját hitünkhöz az, ha közelebbről megnézzük, hogy mások mit gondolnak egy fontos történetről?

Az előadás a teljesség igénye nélkül megpróbált a fentiekhez hasonló kérdéseket feltenni a szövegnek, és bemutatni, hogy hányféleképp lehet hozzányúlni egy hagyományhoz. Minden kommentár alkalmazta a maga sajátos szempontját, amikor elővette a szöveget, és ebből a sokszínűségből kirajzolódik a hagyomány lényege: egy szöveg akkor jó igazán, ha mindenkinek van fontos mondanivalója. És arra is fény derült, hogy elég egyetlen szálon elindulni, hogy feneketlen mély legyen a múltnak kútja, és hogy végleg belebonyolódjunk az értelmezés sokszínű bűvöletébe.

Ugyanakkor felvetődik egy fontos módszertani kérdés: mi alapján csoportosítjuk a hagyományokat. Az előadás ugyan a konzervatív időrendi sorrendet követi, de bátran lehetne a hasonló típusú értelmezéseket egy csoportba sorolni.